

EKONOMİ OKURYAZARLIĞI DÜZEYİNİN TESPİTİNE İLİŞKİN BİR ARAŞTIRMA

Fatih ŞANTAŞ*

Bünyamin DEMİRGİL**

Öz

Günümüzde hızla değişen ekonomik koşullar, bireylerin doğru kararlar vermesini zorunlu kılmakta ve ekonomi okuryazarlığına olan ihtiyacı artırmaktadır. Ekonomi okuryazarlığı, ekonomideki gelişmeleri ve etkilerini yorumlayabilme becerisi olarak tanımlanabilmektedir. Bu çalışmada, bir devlet üniversitesinde iktisadi ve idari bilimler fakültesi öğrencilerinin ekonomi okuryazarlık düzeylerinin tespit edilmesi ve alan yazına katkı sağlanması amaçlanmıştır. Bu amaçla, bir devlet üniversitesinin iktisadi ve idari bilimler fakültesinde 4 yıllık eğitim veren İktisat, Kamu Yönetimi, Maliye, Çalışma Ekonomisi ve İşletme bölümlerinde öğrenim gören 900 birinci ve dördüncü sınıf öğrencisine anket uygulanmış ve geri dönüşü sağlanan 704 adet geçerli ve kullanılabilir anketin analizi yapılmıştır. Çalışmada, ekonomi ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığının 4. sınıflarda, beş ve üzerinde ekonomi dersi alanlarda ve erkeklerde daha fazla olduğu saptanmıştır. Araştırmada, katılımcıların ekonomi okuryazarlığı alt boyutlarına (ekonomi bilgisi, ekonomik akılcılık, toplumsal ekonomik yansımalar ve bireysel ekonomi planlama) ilişkin ortalamalarının yaş, cinsiyet, eğitim görülen sınıf gibi çeşitli özelliklerine göre farklılaştığı bulgusuna ulaşılmıştır. Çalışma, öğrencilerin ekonomi okuryazarlığı alt boyut puan ortalamalarının orta ve yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Ekonomi, Ekonomi Eğitimi, Ekonomi Okuryazarlığı, Fakülte, Öğrenciler.

A RESEARCH ON DETERMINATION OF ECONOMIC LITERACY LEVEL

Abstract

Today, rapidly changing economic conditions necessitates individuals to make the right decisions and increases the need for economic literacy. Economic literacy can be defined as the ability to interpret developments and their impact on the economy. In this study, it is aimed to determine the level of economic literacy of students in faculty of economics and administrative sciences in a state university and to make contribution to the literature. For this purpose, survey was applied to 900 first and senior class students majoring in departments of Economics, Public Administration, Finance, Labor Economics and Business Administration that provide 4 years education in Faculty of Economics and Administrative Sciences of a state university and analysis of current and available 704 surveys returned is made. In the study, the frequency to follow the economic and financial developments was found to be more in senior class students, students attending five or more economics courses and men. In the research, it is found that averages related to the sub-dimensions of economic literacy of participants (economy knowledge, economic rationality, social economic reflections and individual economic planning) differ according to various characteristics such as age, gender, class that student attends. Study shows that sub-dimensions averages of students' economic literacy are in the level of medium and high.

Key Words: Economy, Economy Education, Economic Literacy, Faculty, Students.

1. GİRİŞ

Piyasa ekonomisinin gelişimi tüketiciler, çalışanlar, yatırımcılar ve işletmeler için çeşitli fırsatların doğmasını sağlamıştır. Mal ve hizmetlerdeki çeşitlilik bir yüz yıl öncesinde yaşayan insanların hayal dahi edemeyeceği aşamaya gelmiştir. Piyasada artan karmaşıklık yemek, giyinme, barınma, kariyer seçimi, tasarruf ve yatırım tercihi gibi yaşamın tüm

* Araştırma Görevlisi, Hacettepe Üniversitesi İİBF Sağlık İdaresi Bölümü, fatih.santas@hacettepe.edu.tr

** Öğretim Görevlisi, Cumhuriyet Üniversitesi İİBF Maliye Bölümü, bdemirgil@cumhuriyet.edu.tr

alanlarını etkilemektedir (Lerman ve Bell: 1). Günümüzde hızla değişen ekonomik koşullar bireylerin yerinde ve doğru kararlar vermesinin önemini artırmaktadır (Yeop Yunus ve diğerleri, 2010: 69). Kişilerin doğru ve rasyonel karar vermesinin yolu ise ekonomi okuryazarı olmaları ile mümkün görünmektedir.

Ekonomi okuryazarlığı; bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, teknoloji okuryazarlığı gibi 34 farklı alandaki okuryazarlık türlerinden birisidir. Ekonomi okuryazarlığı bireylerin, sağlıklı ve üretken olmalarını sağlayan ekonomik yetkinliğin bir parçasıdır ve en öz bir şekilde ekonomideki gelişmeleri ve etkilerini yorumlayabilme becerisi olarak tanımlanabilir (Gerek ve Kurt, 2008: 4).

Ekonomi okuryazarlığı bireylerin para, enflasyon, faiz oranı, kredi gibi konular hakkında bilgi sahibi olması, tüm bu bilgileri yaşamında uygulama becerisi ve ekonomik faaliyetlerin sonuçlarının yaratacağı etkinin farkında olması durumudur (Oanea ve Dornean, 2012: 114). Diğer bir tanımla ekonomi okuryazarlığı ekonomik problemleri, alternatifleri, maliyetleri ve faydaları tanımlayabilme, ekonomideki teşvikleri analiz edebilme, ekonomik durum ve kamu politikalarındaki değişimleri inceleyebilme, ekonomik bulguları organize edebilme ve maliyet ve faydaları karşılaştırabilme becerisidir (NCREL, 2003: 20).

Ekonomi okuryazarlığı değişik disiplinlerden araştırmacılar tarafından farklı şekilde tanımlanmaktadır. Bazı tanımlarda ekonomi okuryazarlığı kişilerin ekonomi ile ilgili bilgi düzeyleri ile ilgili iken, diğer tanımlarda ekonomi okuryazarlığı daha kapsamlı bir şekilde ele alınmakta ve ekonomi bilgisi yanında beceri de göz önünde bulundurulmaktadır (Oanea ve Dornean, 2012: 114).

Tablo 1’de ekonomi okuryazarlığına yönelik yapılan çeşitli tanımlar görülmektedir. Tanımlar incelendiğinde ekonomi okuryazarlığının farklı araştırmacılarca farklı şekilde anlaşılan bir kavram olduğu ve üzerinde hemfikir olunan bir tanımının olmadığı görülmektedir.

Ekonomi okuryazarı birey faiz, nominal ve reel değer ve risk çeşitlendirmesi hakkında bilgi sahibi olmalıdır (Lusardi, 2008). Ekonomi okuryazarı birey ve öğrenciler (NCREL, 2003: 20):

- ✓ Üretici, tüketici, yatırımcı, tasarruf edici ve vatandaş olarak maliyet, fayda ve kaynakların kısıtlılığını göz önüne alarak tercihlerinde rasyonel davranır.
- ✓ Mal ve hizmetlere kaynak ayırmada kullanılan farklı yöntemleri maliyet ve faydalarını karşılaştırarak değerlendirebilir.
- ✓ Bireylerin davranışlarını etkileyen ekonomik güdeleri ve güdülerin davranış üzerindeki etkilerini tanımlayabilir.
- ✓ Rekabet, ticari engeller, kıtlık ve aşırılıkların ve arz-talep arasındaki etkileşimin fiyatları nasıl etkilediğini anlayabilir.
- ✓ Kamu ve özel ekonomik kurumların rollerini tanımlayabilir.
- ✓ Gelir ve dağılımı, faiz oranları, enflasyon, işsizlik, yatırım ve risk gibi temel kavramları anlayabilir.
- ✓ Alternatif kamu politikalarının fayda ve maliyetlerini ve bu politikalardan kimlerin fayda elde ettiğini, maliyete katıldığını değerlendirebilir.
- ✓ Girişimciliğin değerini ve ekonomideki küçük ve büyük ölçekli işletmelerin rollerini anlayabilir.

İnsanlar emekliliklerine yönelik uzun vadeli plan ve yatırımlarında, çocuklarının eğitimlerinde, kısa vadeli tasarruflarında, tatil planlamalarında, ev ve gayrimenkul alımlarında, araç kredisi kullanımında, kişisel sağlık ve sigorta ihtiyaçlarını karşılamada ekonomi okuryazarlığı bilgisinden yararlanmaktadırlar (Chen ve Volpe, 1998; Lusardi, 2008: 14). Hem bireyleri hem de ülke ekonomisini etkilemesi nedeniyle yeterli ekonomi bilgisine sahip olunması zaruridir (Oanea ve Dornean, 2012: 113).

Tablo 1. Ekonomi Okuryazarlığının Farklı Tanımları

Kaynak	Tanım
Hilgert, Hogarth ve Beverley (2003)	Ekonomi bilgisidir.
FINRA (2003)	Herhangi bir yatırımcının bulunduğu piyasa koşul ve araçlarının, örgütlenmenin ve düzenlemelerin anlaşılmasıdır.
Moore (2003)	Bireyler ekonomi alanında yetenekliler ve öğrendikleri bilgileri uygulamada kullanıyorlar ise ekonomi okuryazarıdır.
National Council on Economic Education (NCEE) (2005)	Temel ekonomik ilkeleri ve kavramları anlama ve aşına olmadır.
Mandell (2007)	Yeni ve karmaşık ekonomik kavramları değerlendirebilme becerisi ve uzun vadeli çıkarları maksimize edecek ekonomik araçları seçebilmedir.
Lusardi ve Mitchell (2007)	En iyi tasarruf ve yatırım kararlarını almayı sağlayacak ekonomik kavramları bilmedir.
Lusardi ve Tufano (2008)	Gündelik ekonomik tercihlerde basit karar alabilme becerisidir.
ANZ Bank (2008)	Rasyonel karar verebilme ve parayı kullanabilme becerisidir.
Lusardi (2008)	Temel ekonomik kavramları ve nominal-reel, risk çeşitlendirmesi arasındaki farkları bilmedir.

Kaynak: Hung, 2009: 6.

Ekonomi okuryazarlığı yüksek gelirli ülkelerde daha çok tüketicinin korunması işlevini görmektedir. Düşük gelirli ülkelerde özellikle sofistike ürünlere nüfusun küçük bir kesimi ulaşmakta ve finansal erişim daha kısıtlı bir haldedir. Bu nedenle ekonomi okuryazarlığının erişimi artırma rolüne daha fazla odaklanılmaktadır (Xu ve Zia, 2012: 2).

Ekonomi okuryazarlığı birey ve ülke için önemli olmakla birlikte hükümetin bazı ürünlerin fiyatını yükseltme nedeni, enflasyon ve faiz oranları arasındaki ilişki ve bunlarla ilişkili mevcut uygulamalar gibi ekonomik kavramların bireylerin çoğunluğu tarafından bilinmediği görülmektedir. Bu durum ekonominin iyileştirilmesi için gerekli olan vatandaş desteğinin elde edilememesine, bireylerin kişisel ekonomik kararlarında hata yapmalarına neden olmaktadır (Yeop Yunus ve diğerleri, 2010: 69-70).

Yürütülen çeşitli araştırmalar insanların ekonomi okuryazarlık düzeyinin düşük olduğunu ve en temel ekonomik kavramlarla dahi ilgili olmadıklarını ortaya koymaktadır (Jappeli, 2009). Dünya genelinde yapılan araştırmalar yüksek gelirli ülkelerde ekonomi

okuryazarlığı düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir. Orta ve düşük gelirli ülkelerde ise verilerin kısıtlı olması nedeniyle yeterince araştırma yapılamamakla birlikte düzeyin daha da düşük olduğu tahmin edilmektedir (Xu ve Zia, 2012: 2). OECD ve OECD kapsamı dışındaki ülkelerde yürütülen çalışmalarda bireylerin ekonomi okuryazarlık düzeyinin düşük olduğu ve finansal beceri, bilgi ve farkındalıklarını çoğunlukla abarttıkları saptanmaktadır (OECD, 2009: 8). Özellikle yaşanan ekonomik krizlerle birlikte önemi gittikçe daha fazla artan ekonomi okuryazarlığı hakkında çok şey bilinmediği söylenebilir (Gerek ve Kurt, 2011: 61).

Araştırmalar yetersiz ekonomi okuryazarlığının olumsuz finansal çıktılara sebep olduğunu göstermektedir (Xu ve Zia, 2012: 3). Düşük ekonomi okuryazarlığı, bireylerin tasarruf ve yatırım yapmalarının önünde engel olabilmekte ve böylece bireylerin özellikle ilerleyen yaşlarda ekonomik zorluklar çekmelerine neden olabilmektedir (Lusardi ve Mitchell, 2006: 14).

Ekonomi okuryazarlığı, bireylere çeşitli faydalar sağlamakla birlikte tek başına tüm sorunları çözen bir yetenek olarak görülmemelidir. Bireylerin refah seviyelerinin artırılması için ekonomi okuryazarlığının yükseltilmesi yanında etkili düzenleme, yeterli ekonomik kaynağın temin edilmesi ve diğer sosyal ve ekonomik politikaların uygulanması gereklidir (Robson, 2012: vi). Ekonomi okuryazarlık düzeyinin yükseltilmesinde yapılabilecekler temelde iki grupta kategorize edilebilir: İlk olarak yaygın ve geniş bir kitleyi kapsayan eğitim programı ve ikincisi ise eğitici ve öğretici somut örnek olaylara odaklanılmasıdır (Lerman ve Bell, 2006: 1).

Bireyler, bugünkü ekonomik yaşam içerisinde tüketici, üretici, yatırımcı, işveren veya çalışan olarak mutlaka yer almaktadırlar. Üniversite öğrencileri ise genellikle sistemde tüketici olarak yer almaktadır (Gerek ve Kurt, 2008: 4). Toplumların geleceği olan üniversite öğrencilerinin ekonomi okuryazarlık düzeyinin yüksek olması gereklidir.

Ekonomi okuryazarlığı ile ilgili çeşitli adımların atılabilmesi mevcut ekonomi okuryazarlık düzeyinin belirlenmesi ile mümkündür. Bu amaçla, bu çalışmada bir devlet üniversitesinin iktisadi ve idari bilimler fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin ekonomi okuryazarlık düzeylerinin tespit edilmesi ve alan yazına katkı sağlanması amaçlanmıştır.

2. GEREÇ VE YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, bir devlet üniversitesinin iktisadi ve idari bilimler fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin ekonomi okuryazarlık düzeylerinin tespit edilmesidir. Ayrıca öğrencilerin ekonomi okuryazarlığı düzeylerinin bazı özelliklerine (yaş, cinsiyet, bölüm, ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı vb.) göre farklılaşıp farklılaşmadığını test etmek de bu araştırmanın amaçları arasındadır. Dolayısıyla bu ilişkileri incelemek üzere araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

- ✓ Katılımcıların ekonomi okuryazarlık düzeyleri hangi seviyededir?
- ✓ Katılımcıların ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığının cinsiyet, eğitim görülen bölüm ve sınıf ve alınan ekonomi dersi sayısı ile ilişkisi bulunmakta mıdır?
- ✓ Katılımcıların ekonomi okuryazarlık düzeyleri (ekonomi bilgisi, ekonomik akılcılık, toplumsal ekonomik yansımalar ve bireysel ekonomi planlama) yaş, cinsiyet, eğitim

görülen sınıf ve bölüm, ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı gibi çeşitli değişkenlere göre farklılaşmakta mıdır?

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini bir devlet üniversitesinin iktisadi ve idari bilimler fakültesinde 4 yıllık eğitim veren İktisat, Kamu Yönetimi, Maliye, Çalışma Ekonomisi ve İşletme bölümlerinde öğrenim gören 900 birinci ve dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Birinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin seçilmesinin nedeni araştırmanın temel amacı olan öğrencilerin ekonomi okuryazarlık düzeyinin ortaya konulmasının yanında üniversite eğitimine yeni başlama ile son sınıfa gelmenin ekonomi okuryazarlığı düzeyinde farklılığa neden olup olmadığının saptanmasıdır. Araştırmada beş bölümde birinci ve dördüncü sınıfta eğitim gören 900 öğrencinin tümüne ulaşılmak hedeflenmiştir. Kullanılan veri toplama aracı, 01 Haziran 2014-15 Haziran 2014 tarihleri arasında araştırmacılar tarafından bölümler ve sınıflar gezilerek öğrencilere dağıtılmış ve toplam 704 adet geçerli ve kullanılabilir anketin geri dönüşü sağlanmıştır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Anket formu toplam 43 sorunun yer aldığı iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğrencilerin kişisel ve demografik bilgilerini ölçmeye yönelik 9 soru bulunmaktadır. İkinci bölümde “ekonomi okuryazarlığı ölçeği” yer almaktadır.

Ekonomi Okuryazarlığı Ölçeği: Ekonomi okuryazarlığı düzeyini ölçmeye yönelik çeşitli araçlardan yararlanılabilmektedir. Bu çalışmada Gerek ve Kurt (2011) tarafından geliştirilen ve geçerliliği-güvenirliği yapılmış “Ekonomi Okuryazarlığı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek, ekonomi okuryazarlığı düzeyini dört boyutta (ekonomi bilgisi, ekonomik akılcılık, toplumsal ekonomik yansımalar ve bireysel ekonomi planlama) toplam 34 soru ile değerlendirmektedir. Soru formunda Likert tipi (1=kesinlikle katılmıyorum; 5=kesinlikle katılıyorum) bir ölçek kullanılmıştır. Yüksek değerler ekonomi okuryazarlığı düzeyinin yüksek olduğuna işaret etmektedir. Ölçek daha önce Gerek ve Kurt (2011) tarafından “Ekonomi Okuryazarlığı Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması” başlıklı makalede kullanılmış ve ölçeğin güvenilirlik değeri $\alpha=0,93$ olarak hesaplanmıştır. Ölçek ayrıca Mercan ve diğerleri (2012) tarafından “Ekonomi Okuryazarlığına Yönelik Ampirik Bir Araştırma” başlıklı makalede kullanılmış ve ölçeğin güvenilirlik değeri $\alpha=0,95$ olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada ölçeğin güvenilirlik değeri $\alpha=0,92$ olarak belirlenmiştir. Ayrıca Tablo 2’de görüldüğü üzere ölçeğin alt boyutları olan ekonomi bilgisi, ekonomik akılcılık, toplumsal ekonomik yansımalar ve bireysel ekonomi planlama için de güvenilirlik katsayıları 0,80’den yüksek olarak hesaplanmıştır.

Tablo 2. Veri Toplama Aracının Güvenirliği

Boyutlar	Madde Sayısı	Cronbach Alpha Katsayısı
Ekonomi Okuryazarlığı	34	0,92
Ekonomi Bilgisi	13	0,87
Ekonomik Akılcılık	9	0,88
Toplumsal Ekonomik Yansımalar	9	0,84
Bireysel Ekonomi Planlama	3	0,83

2.4. Veri Analizi

Anketten elde edilen verilerin analizinde SPSS 20.0 paket programından yararlanılarak, tanımlayıcı istatistiksel yöntemler, güvenilirlik analizi, Ki-Kare testi, iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi ve ikiden fazla bağımsız gruplar için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve tek yönlü varyans analizinde farklılığın hangi gruptan kaynaklandığının belirlenmesi amacıyla Tukey testi kullanılmıştır. Tüm istatistiksel analizlerde alfa düzeyi 0,05 olarak alınmıştır.

3. BULGULAR

Araştırma kapsamında yer alan öğrencilerin çeşitli sosyo-demografik özelliklere göre dağılımı Tablo 3'te sunulmuştur. Buna göre araştırmaya katılanların yaklaşık yarısı 22 yaşın altındadır. Cinsiyet açısından bakıldığında katılımcıların yarıdan fazlası (% 61,5) kadınlardan oluşmaktadır. Katılımcıların yaklaşık yarısı birinci sınıfta diğer yarısının ise dördüncü sınıfta öğrenim gördüğü görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlere göre dağılımına bakıldığında % 24,6'sı kamu yönetiminde öğrenim görürken, bunu iktisat, maliye, çalışma ekonomisi ve işletme takip etmektedir. Öğrencilerin gelir kaynaklarının tespiti için yöneltilen soruda birden fazla seçeneği işaretleyebilmeleri imkân verilmiş ve bunun sonucunda öğrencilerin büyük kısmının (% 75,7) ailesinden finansal destek aldığı % 44,7'sinin burs ve kredi aldığı ve % 3,6'sının okul dışı zamanlarda gelir getirici işlerde çalıştıkları saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yaklaşık yarısının (% 44,7) yurtlarda ikamet ettikleri görülmektedir. Katılımcıların % 72,2'sinin ekonomik ve finansal gelişmeleri haftada en az bir kez takip ettikleri, % 19,3'ünün ise hiç takip etmedikleri görülmektedir. Öğrencilerin ekonomiye ilişkin gelişmeleri takip ettikleri kitle iletişim araçlarının tespiti için yöneltilen soruda birden fazla seçeneği işaretleyebilmeleri imkân verilmiş ve çok büyük kısmının (% 77,6) internetten takip ettikleri gözlenmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin % 54,1'inin 4 ve daha az, % 46,9'unun 5 ve daha fazla ekonomi dersi aldıkları görülmektedir.

Tablo 3. Katılımcılara İlişkin Tanımlayıcı Özellikler

Değişkenler	N	%
Yaş (Yıl)		
≤ 21	350	49,7
≥ 22	354	50,3
Cinsiyet		
Kadın	433	61,5
Erkek	271	38,5
Öğrenim Görülen Sınıf		
1. Sınıf	337	47,9
4. Sınıf	367	52,1
Öğrenim Görülen Bölüm		
İktisat	138	19,6
Kamu Yönetimi	173	24,6
Maliye	135	19,2
Çalışma Ekonomisi	130	18,5
İşletme	128	18,2
Gelir Kaynağı		
Burs ve kredi	315	44,7

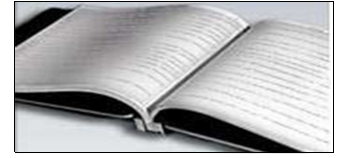
Aile yardımı	533	75,7
Herhangi bir işte çalışma	25	3,6
İkamet Edilen Yer		
Aile yanında	164	23,3
Yurttta	310	44,0
Akraba yanında	11	1,6
Tek başına ya da arkadaşlarla evde	219	31,1
Ekonomik ve Finansal Gelişmeleri Takip Etme Sıklığı		
Hiç	136	19,3
Haftada birkaç kez	508	72,2
Hergün	60	8,5
Ekonomiye İlişkin Gelişmelerin Takip Edildiği Kitle İletişim Araçları		
TV	326	57,4
İnternet	441	77,6
Ekonomi Dergileri	19	3,3
Gazete	197	34,7
Alınan Ekonomi Dersi Sayısı		
≤ 4	381	54,1
≥ 5	323	45,9

Tablo 4'te ekonomi okuryazarlığı alt boyutları ile ilgili temel istatistikler yer almaktadır. Araştırmaya katılan 704 öğrencinin ekonomi okuryazarlığı alt boyutlarına verdikleri cevapların puan ortalamalarına bakıldığında, en yüksek puanın toplumsal ekonomik yansımalar (4,13) ve en düşük puanın ise ekonomi bilgisi (3,49) boyutuna verildiği görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin ekonomi okuryazarlığı düzeyleri 5'li Likert Ölçeği ile değerlendirildiğinden, ortalama skorlar "5" değerine yaklaşıp ilgili boyutun düzeyi en yükseği, "1" değerine yaklaştıkça ise en düşüğü göstermektedir. Buradan hareketle bu çalışmaya katılan öğrencilerin ekonomi okuryazarlığı alt boyut puan ortalamalarının orta ve yüksek seviyede olduğu söylenebilir.

Tablo 4. Değişkenlerin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Değişkenler	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Standart Sapma
Ekonomi Bilgisi	704	1,00	5,00	3,49	0,612
Ekonomik Akılcılık	704	1,00	5,00	4,07	0,626
Toplumsal Ekonomik Yansımalar	704	1,00	5,00	4,13	0,600
Bireysel Ekonomi Planlama	704	1,00	5,00	4,07	0,920

Tablo 5'te katılımcıların ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığı ile öğrenim gördükleri bölüm arasındaki ilişki incelenmiştir. Tablo incelendiğinde iktisat ve maliye bölümlerinin ekonomik gelişmeleri takip etme sıklıkları daha yüksek olmakla birlikte $p > 0,05$ olduğu için katılımcıların ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığı ile öğrenim gördükleri bölüm arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmamaktadır.

Tablo 5. Katılımcıların Ekonomik ve Finansal Gelişmeleri Takip Etme Sıklığı ile Öğrenim Gördükleri Bölüm Arasındaki İlişki

			Ekonomik Gelişmeleri Takip Etme Sıklığı			Toplam
			Hiç	Haftada Bir Kaç Kez	Hergün	
Bölüm	İktisat	Sayı	23	102	13	138
		%	16,7	73,9	9,4	100,0
	Kamu Yönetimi	Sayı	38	120	15	173
		%	22	69,4	8,7	100,0
	Maliye	Sayı	19	107	9	135
		%	14,1	79,3	6,7	100,0
	Çalışma ekonomisi	Sayı	28	92	10	130
		%	21,5	70,8	7,7	100,0
	İşletme	Sayı	28	87	13	128
		%	21,9	68,0	10,2	100,0
Toplam		Sayı	136	508	60	704
		%	19,3	72,2	8,5	100,0

(Ki-Kare= 6,538; p=0,587)

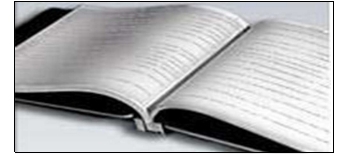
Tablo 6’da katılımcıların ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığı ile öğrenim gördükleri sınıf arasındaki ilişki incelenmiştir. Tablo incelendiğinde dördüncü sınıfların ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklıklarının birinci sınıflardan fazla olduğu görülmekte ve $p < 0,05$ olduğu için katılımcıların ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığı ile öğrenim gördükleri sınıf arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır.

Tablo 6. Katılımcıların Ekonomik ve Finansal Gelişmeleri Takip Etme Sıklığı ile Öğrenim Gördükleri Sınıf Arasındaki İlişki

			Ekonomik Gelişmeleri Takip Etme Sıklığı			Toplam
			Hiç	Haftada Bir Kaç Kez	Hergün	
Sınıf	Birinci Sınıf	Sayı	81	237	19	337
		%	24,0	70,3	5,6	100,0
	Dördüncü Sınıf	Sayı	55	271	41	367
		%	15,0	73,8	11,2	100,0
Toplam		Sayı	136	508	60	704
		%	19,3	72,2	8,5	100,0

(Ki-Kare= 14,060; p=0,001*)

Tablo 7’de katılımcıların ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığı ile aldıkları ekonomi dersi arasındaki ilişki incelenmiştir. Tablo incelendiğinde alınan ekonomi dersi sayısı arttıkça ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığının arttığı görülmektedir. Dört ve daha az ekonomi dersi alanların % 70’i haftada bir kez cevabını verirken, bu oran beş ve daha fazla ekonomi dersi alanlarda % 74,6’ya çıkmaktadır. Yine aynı şekilde dört ve daha az ekonomi dersi alanların % 5,5’i haftada bir kez cevabını verirken, bu oran beş ve daha fazla ekonomi dersi alanlarda % 12,1’e çıkmaktadır. $P < 0,05$ olduğu için

katılımcıların ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığı ile aldıkları ekonomi dersi arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişki bulunmaktadır.

Tablo 7. Katılımcıların Ekonomik ve Finansal Gelişmeleri Takip Etme Sıklığı ile Aldıkları Ekonomi Dersi Arasındaki İlişki

			Ekonomik Gelişmeleri Takip Etme Sıklığı			Toplam
			Hiç	Haftada Bir Kaç Kez	Hergün	
Alınan Ekonomi Dersi	≤ 4	Sayı	93	267	21	381
		%	24,4	70,1	5,5	100,0
	≥ 5	Sayı	43	241	39	323
		%	13,3	74,6	12,1	100,0
Toplam		Sayı	136	508	60	704
		%	19,3	72,2	8,5	100,0

(Ki-Kare= 20,474; p=0,000*)

Tablo 8’de katılımcıların ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığı ile cinsiyetleri arasındaki ilişki incelenmiştir. $P < 0,05$ olduğu için takip sıklığının cinsiyet ile ilişkili olduğu ve bu ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu söylenebilir. Erkeklerin hem haftada bir kez hem de hergün kategorilerinde elde ettikleri oran kadınların elde ettikleri orandan daha fazladır.

Tablo 8. Katılımcıların Ekonomik ve Finansal Gelişmeleri Takip Etme Sıklığı ile Cinsiyetleri Arasındaki İlişki

			Ekonomik Gelişmeleri Takip Etme Sıklığı			Toplam
			Hiç	Haftada Bir Kaç Kez	Her gün	
Cinsiyet	Kadın	Sayı	102	308	23	433
		%	23,6	71,1	5,3	100,0
	Erkek	Sayı	34	200	37	271
		%	12,5	73,8	13,7	100,0
Toplam		Sayı	136	508	60	704
		%	19,3	72,2	8,5	100,0

(Ki-Kare= 24,232; p=0,000*)

Tablo 9’da araştırmaya katılan öğrencilerin ekonomi okuryazarlığı alt boyutlarına ilişkin puanları yaş, cinsiyet, eğitim görülen sınıf ve bölüm, gelir kaynağı, ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığı ve alınan ekonomi dersi sayısı gibi çeşitli değişkenlere göre karşılaştırılmış ve yürütülen test sonuçları gösterilmiştir. Katılımcıların *ekonomi bilgisi* alt boyutuna vermiş oldukları puanları, yaş ($t = -6,315$; $p < 0,05$), cinsiyet ($t = -4,188$; $p < 0,05$), eğitim görülen sınıf ($t = 6,073$; $p < 0,05$), eğitim alınan bölüm ($F = 5,469$; $p < 0,05$), ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığı ($F = 34,394$; $p < 0,05$) ve alınan ekonomi dersine ($t = -6,591$; $p < 0,05$) göre istatistiksel anlamlı farklılıklar göstermektedir. Eğitim alınan bölüm ve ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığı değişkenlerinde farklılığın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığının tespit edilmesi amacıyla yürütülen Tukey testine göre farklılık eğitim alınan bölüm açısından iktisat, maliye ve işletme bölümlerinden, ekonomik ve

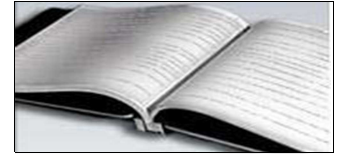

finansal gelişmeleri takip sıklığı açısından ise hergün takip etmekten kaynaklanmaktadır. Buna göre 22 yaş ve üzerinde olanların 21 yaş ve altındakilere, erkeklerin kadınlara, 4. sınıfların 1. sınıflara, iktisat, maliye ve işletme bölümlerinde eğitim görenlerin diğer bölümlerde eğitim görenlere, ekonomik ve finansal gelişmeleri hergün takip edenlerin haftada birkaç kez ve hiç takip etmeyenlere ve 5 ve daha fazla ekonomi dersi alanların 4 ve daha az ekonomi dersi alanlara göre ekonomi bilgisi alt boyutuna verdikleri puanların daha yüksek ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Ekonomi bilgisi alt boyutunda ikamet edilen yer ise ($F=1,268$; $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin *ekonomik akılcılık* boyutuna verdikleri puanları, yaş ($t= -3,191$; $p<0,05$), eğitim görülen sınıf ($t=-2,151$; $p<0,05$), eğitim alınan bölüm ($F=2,383$; $p<0,05$), ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığı ($F=14,676$; $p<0,05$) ve alınan ekonomi dersine ($t=-2,126$; $p<0,05$) göre istatistiksel anlamlı farklılıklar göstermektedir. Eğitim alınan bölüm ve ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığı değişkenlerinde farklılığın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığının tespit edilmesi amacıyla yürütülen Tukey testine göre farklılık eğitim alınan bölüm açısından maliye bölümü ortalamasının çalışma ekonomisi bölüm ortalamasından fazla olmasından ve ekonomik ve finansal gelişmeleri takip sıklığı açısından ise hergün takip etmekten kaynaklanmaktadır. Buna göre 22 yaş ve üzerinde olanların 21 yaş ve altındakilere, 4. sınıfların 1. sınıflara, maliye bölümünde eğitim görenlerin çalışma ekonomisi bölümünde eğitim görenlere, ekonomik ve finansal gelişmeleri hergün ve haftada birkaç kez takip edenlerin hiç takip etmeyenlere ve 5 ve daha fazla ekonomi dersi alanların 4 ve daha az ekonomi dersi alanlara göre ekonomik akılcılık alt boyutuna verdikleri puanların daha yüksek ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Ekonomik akılcılık alt boyutunda cinsiyet ($t= 0,544$; $p>0,05$) ve ikamet edilen yerin ($F=0,425$; $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir.

Tablo 9. Katılımcıların Çeşitli Değişkenlere Göre Ekonomi Okuryazarlığı Alt Boyutlarına İlişkin Analiz Sonuçları

Değişkenler	Ekonomi Bilgisi		Ekonomik Akılcılık		Toplumsal Ekonomik Yansımalar		Bireysel Ekonomi Planlama	
	Ort.	S.S.	Ort.	S.S.	Ort.	S.S.	Ort.	S.S.
Yaş (Yıl)								
≤ 21	3,34	0,58	4,00	0,63	4,06	0,59	4,07	0,89
≥ 22	3,63	0,60	4,14	0,61	4,20	0,60	4,07	0,94
	$t= -6,315$; $p=0,000$		$t= -3,191$; $p=0,001$		$t= 3,166$; $p=0,002$		$t= -,056$; $p=0,956$	
Cinsiyet								
Kadın	3,41	0,63	4,08	0,62	4,15	0,59	4,13	0,88
Erkek	3,61	0,56	4,05	0,62	4,09	0,60	3,98	0,97
	$t= -4,188$; $p=0,000$		$t= 0,544$; $p=0,586$		$t= 1,282$; $p=0,200$		$t= 2,102$; $p=0,036$	
Eğitim Görülen Sınıf								
1. Sınıf	3,34	0,58	4,02	0,64	4,09	0,59	4,12	0,88
4. Sınıf	3,62	0,60	4,12	0,60	4,17	0,60	4,03	0,94
	$t= -6,073$; $p=0,000$		$t= -2,151$; $p=0,032$		$t= -1,859$; $p=0,063$		$t= 1,257$; $p=0,209$	
Eğitim Alınan Bölüm								
İktisat	3,60	0,65	4,12	0,68	4,18	0,65	4,01	0,98

Kamu Yönetimi	3,40	0,65	4,02	0,66	4,04	0,58	4,00	0,86
Maliye	3,59	0,50	4,19	0,51	4,24	0,51	4,16	0,90
Çalışma Ekonomisi	3,33	0,68	3,97	0,64	4,02	0,68	4,04	0,99
İşletme	3,59	0,48	4,06	0,56	4,19	0,51	4,18	0,84
	F=5,469; p=0,000		F=2,383; p=0,049		F=3,952; p=0,004		F=1,241; p=0,292	
İkamet Edilen Yer								
Aile yanında	3,48	0,59	4,10	0,57	4,18	0,55	4,13	0,89
Yurtta	3,45	0,59	4,04	0,58	4,11	0,57	4,04	0,93
Akraba yanında	3,60	0,57	4,01	1,06	4,20	0,72	4,42	0,66
Evde	3,55	0,64	4,09	0,68	4,11	0,65	4,06	0,93
	F=1,268; p=0,284		F=0,425; p=0,735		F=0,507; p=0,678		F=0,898; p=0,442	
Ekonomik ve Finansal Gelişmeleri Takip Etme								
Hiç	3,18	0,67	3,83	0,67	3,97	0,66	3,91	0,95
Haftada birkaç	3,52	0,55	4,11	0,60	4,15	0,58	4,07	0,92
Hergün	3,89	0,59	4,26	0,50	4,30	0,49	4,44	0,61
	F=34,394; p=0,000		F=14,676; p=0,000		F=7,972; p=0,000		F=7,098; p=0,000	
Alınan Ekonomi Dersi								
≤ 4	3,35	0,59	4,02	0,64	4,09	0,58	4,11	0,88
≥ 5	3,65	0,59	4,12	0,60	4,17	0,61	4,03	0,96
	t=-6,591; p=0,000		t=-2,126; p=0,034		t=-1,666; p=0,096		t=1,090; p=0,276	

Katılımcıların *toplumsal ekonomik yansımalar* alt boyutuna vermiş oldukları puanları, yaş ($t=-3,166$; $p<0,05$), eğitim alınan bölüm ($F=3,952$; $p<0,05$) ve ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığına ($F=7,972$; $p<0,05$) göre istatistiksel anlamlı farklılıklar göstermektedir. Eğitim alınan bölüm ve ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığı değişkenlerinde farklılığın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığının tespit edilmesi amacıyla yürütülen Tukey testine göre farklılık eğitim alınan bölüm açısından maliye bölümü ortalamasının çalışma ekonomisi ve kamu yönetimi bölüm ortalamasından fazla olmasından, ekonomik ve finansal gelişmeleri takip sıklığı açısından ise hergün ve haftada bir kez takip etmekten kaynaklanmaktadır. Buna göre 22 yaş ve üzerinde olanların 21 yaş ve altındakilere, maliye bölümünde eğitim görenlerin kamu yönetimi ve çalışma ekonomisi bölümlerinde eğitim görenlere göre, ekonomik ve finansal gelişmeleri hergün ve haftada bir kez takip edenlerin hiç takip etmeyenlere göre toplumsal ekonomik yansımalar alt boyutuna verdikleri puanların daha yüksek ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Toplumsal ekonomik yansımalar alt boyutunda cinsiyet ($t= 1,282$; $p>0,05$), eğitim görülen sınıf ($t= -1,859$; $p>0,05$), ikamet edilen yerin ($F=0,507$; $p>0,05$) ve alınan ekonomi dersi sayısının ($t=1,666$; $p>0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir.

Katılımcıların *bireysel ekonomik planlama* alt boyutuna vermiş oldukları puanları, cinsiyet ($t=2,102$; $p<0,05$) ve ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığına ($F=$

7,098; $p < 0,05$) göre istatistiksel anlamlı farklılıklar göstermektedir. Ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığı değişkenlerinde farklılığın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığının tespit edilmesi amacıyla yürütülen Tukey testine göre farklılık hergün takip etmekten kaynaklanmaktadır. Buna göre erkeklerin kadınlara, ekonomik ve finansal gelişmeleri hergün takip edenlerin haftada bir kez ya da hiç takip etmeyenlere göre bireysel ekonomik planlama alt boyutuna verdikleri puanların daha yüksek ve istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir. Toplumsal ekonomik yansımalar alt boyutunda yaş ($t = -0,056$; $p > 0,05$), eğitim görülen sınıf ($t = 1,257$; $p > 0,05$), eğitim alınan bölüm ($F = 1,241$; $p > 0,05$), ikamet edilen yer ($F = 0,898$; $p > 0,05$) ve alınan ekonomi dersi sayısının ($t = 1,090$; $p > 0,05$) istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Ekonomi okuryazarlığı, yaşadığımız dünyanın anlaşılmasına yardımcı olan, daha rasyonel ve katılımcı kararlar alınmasını ve ekonomi politikalarının daha sağlıklı şekilde yorumlanabilmesini sağlayan bir araçtır (Gerek ve Kurt, 2008: 5). Bireylerin rasyonel karar vermelerinde kendilerine yardımcı olan ekonomi okuryazarlığı tüketicilerin risklerden korunmasını sağlamaktadır. Yüksek ekonomi okuryazarlığı düzeyinin birey ve ülkeler açısından çeşitli faydalar sağladığı ancak düşük düzeyin ise başta tasarruf ve yatırım olmak üzere ekonomik yaşam üzerinde çeşitli olumsuz etkilerinin olduğu görülmektedir.

Bu çalışma bir devlet üniversitesinin iktisadi ve idari bilimler fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin ekonomi okuryazarlık düzeyinin saptanması amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla bir devlet üniversitesinin iktisadi ve idari bilimler fakültesinde 4 yıllık eğitim veren İktisat, Kamu Yönetimi, Maliye, Çalışma Ekonomisi ve İşletme bölümlerinde öğrenim gören 704 birinci ve dördüncü sınıf öğrencisine ulaşılarak anket uygulanmıştır.

Araştırmanın sonuçları incelendiğinde ekonomik ve finansal gelişmeleri hergün takip edenlerin oranı % 8,5, haftada birkaç kez takip edenlerin oranı % 72,2 ve hiç takip etmeyenlerin oranı % 19,3 olarak bulunmuştur. Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı bir şubede çalışanların ekonomi okuryazarlığı düzeyinin ölçüldüğü bir çalışmada benzer şekilde haftada birkaç kez takip etmenin çoğunlukta olduğu bulgusuna ulaşılmış ve ekonomik ve finansal gelişmeleri her gün takip edenlerin oranı % 35,5, haftada birkaç kez takip edenlerin oranı % 45,2 ve hiç takip etmeyenlerin oranı % 19,4 olarak bulunmuştur (Mercan ve diğerleri, 2012).

Çalışmada, ekonomik ve finansal gelişmelerin takip edildiği kitle iletişim araçları olarak birinci sırada internet, ikinci sırada televizyon ön plana çıkmaktadır. Temizel ve Bayramoğlu (2011) tarafından Anadolu Üniversitesinde eğitim gören öğrencilerin ekonomi okuryazarlığı düzeyini saptamaya yönelik yürütülen çalışmada benzer şekilde öğrencilerin ekonomik ve finansal gelişmeleri öncelikli olarak internet ve televizyondan takip ettikleri saptanmıştır. Bu bulgu öğrencilere yönelik yürütülecek ekonomi okuryazarlığı programında yararlanılabilecek kitle iletişim araçlarının hangileri olması gerektiğine işaret etmesi açısından önemlidir.

Çalışmada ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığının 4. sınıflarda, daha fazla ekonomi dersi alanlarda ve erkeklerde daha fazla olduğu ancak öğrenim görülen bölümlerle istatistiksel olarak ilişkili olmadığı saptanmıştır. Bu durum ekonomik ve finansal

konulara olan ilgi ve hassasiyetin genel eğitim ve daha fazla ekonomi bilgisine sahip olmayla arttığı şeklinde yorumlanabilir. Ekonomiyle ilgili gelişmelerin erkek öğrencilerce daha fazla takip edilmesi bulgusu, Chen ve Volpe (1998), Oanea ve Dornean (2012), Danes ve Hira (1987) tarafından yapılan çalışmaların sonuçlarıyla uyumludur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin çeşitli değişkenlere göre ekonomi okuryazarlığı alt boyutlarına ilişkin durumları incelendiğinde yaş, cinsiyet, eğitim görülen sınıf, eğitim alınan bölüm, ekonomik ve finansal gelişmeleri takip etme sıklığı ve alınan ekonomi dersi sayısının istatistiksel olarak anlamlı sonuçlar veren değişkenler olduğu tespit edilmiştir. Yaşları 22 ve üzerinde, erkek, 4. sınıf, iktisat ve maliye bölümünde öğrenim gören, ekonomik ve finansal gelişmeleri hergün takip eden ve 5 ve üzerinde ekonomi dersi almış öğrencilerin daha yüksek ekonomi okuryazarlığı alt boyut puan ortalamalarına sahip oldukları görülmektedir. Chen ve Volpe (2002) tarafından yürütülen çalışmada benzer şekilde eğitim düzeyi ve yaştaki artışın ekonomi okuryazarlığı puan ortalamasını artırdığı, kız öğrencilerin ekonomi okuryazarlığı düzeyinin erkek öğrencilerden daha düşük olduğu saptanmıştır. Bu farklılık sınıf, iş tecrübesi, yaş gibi değişkenler kontrol edildikten sonra da istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı bir şubede çalışanların ekonomi okuryazarlığı düzeyinin ölçüldüğü bir araştırmada ekonomi okuryazarlığı alt boyutları üzerinde etkili olan değişkenlerin yaş, medeni durum, çalışma süresi, unvan, eğitim, çalışılan bölüm, cinsiyet, ekonomi haberlerini takip etme sıklığı, ekonomi haberlerini merak etme olarak saptanmış ve eğitim ve ekonomik gelişmeleri takip etme sıklığının ekonomi okuryazarlığı üzerindeki etkisi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (Mercan ve diğerleri, 2012).

Araştırmada öğrencilerin ekonomi okuryazarlığı alt boyut puan ortalamalarının orta ve yükseğe yakın seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ulusal ve uluslararası literatürde farklı kişi ve grupların ekonomi okuryazarlık düzeyini saptamaya yönelik çalışmalarda benzer bulguya ulaşıldığı görülmektedir. Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı bir şubede çalışanların ekonomi okuryazarlığı düzeyinin ölçüldüğü bir araştırmada çalışmaya katılanların ekonomi okuryazarlığı alt boyut puan ortalamalarının benzer şekilde orta ve orta üstü seviyede olduğu (Mercan ve diğerleri, 2012), 200 ekonomi yüksek lisans öğrencisi üzerinde gerçekleştirilen bir başka çalışmada yine öğrencilerin orta düzeyde ekonomi okuryazarı oldukları saptanmıştır (Oanea ve Dornean, 2012). 323 üniversite öğrencisi üzerinde yürütülen bir başka çalışmada, öğrencilerin genel para yönetimi, kredi kartı ve sigorta konularında düşük seviyede bilgi sahibi oldukları bulgusuna ulaşılmıştır (Danes ve Hira, 1987).

924 öğrencinin ekonomi okuryazarlık düzeyinin ölçüldüğü bir araştırmada, öğrencilerin % 53'ünün sorulan sorulara doğru cevap verebildiği (Chen ve Volpe, 1998), 63 okuldan 1509 lise öğrencisi üzerinde yürütülen bir başka çalışmada gelir, para yönetimi, tasarruf ve yatırımlar ve harcamalar ile ilgili sorulan sorulara ortalama % 57 civarında doğru yanıt verildiği saptanmıştır (Mandell, 1997). Türkiye'de yürütülen bir çalışmada, 34 öğrencinin düşük, 106 öğrencinin orta ve 47 öğrencinin yüksek ekonomi okuryazarı olduğu (Gerek ve Kurt, 2008), Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde yürütülen bir başka araştırmada 433 öğrencinin % 30'unun finansal durum yönetiminde başarılı olduğu, % 61'inin orta düzey ve % 8,5'inin ise başarısız olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Temizel ve Bayram, 2011).

Genel olarak araştırmalarda hemen her yerde erkeklerin kadınlardan daha fazla ekonomi okuryazarı olduğu, ekonomi okuryazarlık düzeyinin yıllar itibarıyla ters U şeklini aldığı, ekonomi okuryazarlığının eğitim ve gelirle ilişkili olduğu ve coğrafik-etnik

eşitsizliklerin ekonomi okuryazarlık düzeyinde farklılık yarattığı saptanmaktadır (Xu ve Zia, 2012: 9).

Ulusal ve uluslararası alan yazında yürütülen çalışmalar genel olarak kişilerin ve öğrencilerin ekonomi okuryazarlık düzeyinin yüksek olmadığını göstermektedir. Düşük ekonomi okuryazarlığı birey için olduğu kadar toplumun geneli için de problem teşkil etmektedir. Düşük ekonomi okuryazarı birey ve öğrenciler ekonomik yaşamdaki tercihlerinde hata yapabilmekte ve bu durum sınırlı kaynakların doğru kullanılmaması sonucunu doğurabilmektedir. Ülkelerin geleceği konumundaki üniversite öğrencilerinin ekonomi okuryazarlık düzeyinin yüksek olması önem arz etmektedir. Bu nedenle ekonomi okuryazarlığı düzeyinin artırılması amacıyla çeşitli kurs ve programlardan yararlanılmalı ve üniversitelerin müfredatlarında ekonomi okuryazarlığına yönelik program ve derslere daha fazla yer verilmelidir.

KAYNAKÇA

Chen, H. & Volpe, R.P. (1998). An Analysis of Personal Financial Literacy Among College Students. *Financial Services Review*, 7(2), 107-128.

Chen, H. & Volpe, R.P. (2002). Gender Differences in Personal Financial Literacy Among College Students. *Financial Services Review*, 11, 289-307.

Danes, S.M. & Hira, T.K. (1987). Money Management Knowledge of College Students. *The Journal of Student Financial Aid*, 17(1), 4-16.

Gerek, S. & Kurt, A.A. (2010). Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümlerinde Ekonomi Okuryazarlığına İlişkin Göstergeler. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 87-97.

Gerek, S. & Kurt, A.A.(2011). Ekonomi Okuryazarlığının Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1, 59-73.

Gerek, S. & Kurt, A.A. (2008). Economic Literacy of University Students: A Sample From Anadolu University, Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=1137610> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.1137610>

Hung, A.A., Parker, A.M. & Yoong, J.K. (2009). Defining and Measuring Financial Literacy. RAND Corporation, Working Paper No. 708.

Jappeli, T. (2009). Economic Literacy: An International Comparison, Centre For Studies in Economics And Finance. Working Paper No. 238, Italy.

Lerman, R.I. & Bell, E. (2006). Financial Literacy Strategies, Where Do We Go From Here? The Urban Institute, Center On Labor, Human Services And Population, Opportunity And Ownership Project Report No.1.

Lusardi, A. (2008). Financial Literacy: An Essential Tool for Informed Consumer Choice? National Bureau of Economic Research, Working Paper No. 14084.

Lusardi, A. (2008). Household Saving Behavior: The Role Of Financial Literacy, Information and Financial Education Programs. NBER Working Paper - 13824.

Lusardi, A. & Mitchell, O.S. (2006). Financial Literacy and Retirement Preparedness: Evidence And Implications for Financial Education. Michigan Retirement Research Center, Working Paper 2006-144.

Mandell, L. (1997). Personal Financial Survey Of High School Seniors, Jump Start Coalition for Personal Financial Literacy. March/April, Washington D.C.

Mercan, N. Oyur, E., Altınay, A. & Aksanyar, Y. (2012). Ekonomi Okuryazarlığına İlişkin Ampirik Bir Araştırma. Ekonomi Bilimleri Dergisi, 4(2), 109-118.

North Central Regional Educational Laboratory and the Metiri Group-NCREL (2003). enGauge® 21st Century Skills: Literacy in the Digital Age. <http://pict.sdsu.edu/engauge21st.pdf>, Erişim: 18.09.2014.

Oanea, D.C. & Dornean, A. (2012). Defining and Measuring Financial Literacy, New Evidence From Romanian' Students of the Master Finance. Scientific Annals of the Alexandru Ioan Cuza" University of Iași Economic Sciences, 59 (2), 113-129.

OECD (2009). Financial Literacy and Consumer Protection: Overlooked Aspects of the Crisis, OECD Recommendation On Good Practices On Financial Education And Awareness Relating To Credit.

Robson, J. (2012). The Case for Finacial Literacy, Assesing The Effects of Financial Literacy Interventions for Low Income and Vulnerable Groups in Canada. Canadian Centre For Financial Literacy.

Temizel, F. & Bayram, F. (2011). Finansal Okuryazarlık: Anadolu Üniversitesi İİBF Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma. C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 12(1), 73-86.

Xu, L. & Zia, B. (2012). Financial Literacy Around The World, An Overview Of The Evidence With Practical Suggestions For The Way Forward. The World Bank, Policy Research Working Paper No. 6107.

Yeop Yunus, N.K., Ishak, S. & Jalil, N.A. (2010). Economic Literacy Amongst the Secondary School Teachers in Perak Malaysia, Information Management and Business Review. 1(2), 69-78.